

Krönika

Är vägen till framgång bred eller smal? – ett antal subjektiva observationer och reflektioner avseende Geomatikens framtid

Som lärare och forskare inom geomatik, i mitt fall främst representerad av traditionell GIS och Fjärranalys, såväl teoretisk som tillämpad, drabbas man ibland av tvivel. Allt färre studenter verkar söka sig till universitet och högskolor för att studera vårt ämne, och många av de som ändå pallrar sig till skolbänken ger ett intryck av att göra det som "en sista utväg". Vad kan detta bero på?

Är kartor, mätningar i rum och till, spatiala digitala tillämpningar, och nyttjande av låg- och högupplösande satellitdata ute, förbi, ointressant, passé? Är det så att utexaminerade studenter inte får några jobb? Är lönerna inom denna sektor signifikant lägre än inom övriga områden? Nej! Så är icke fallet! Ändå falerar vi!

Låt oss fundera över möjliga förklaringar, och därmed också åtgärder, till geomatikens relativa kräftgång; Handlar det om marknadsföring? Handlar det om kvalitet i utbildningen? Handlar det om att ämnet är diffust? Är ämnet kanske för svårt? Med största sannolikhet kan situationen förklaras med hjälp av ett "hopkok" av ovanstående, i kombination med ett stort antal icke nämnda faktorer. Så vad göra?

Jag tror att det finns två relativt väldefinierade åtgärder som kraftigt skulle förbättra situationen:

1. Anknytning till arbetsmarknad
2. Profilering av ämnet

Visst finns det utbildningar som låter studenter göra praktik, uppsatsarbeten och studiebesök hos potentiella arbetsgivare, men det ser inte ut att räcka. För att studenten skall kunna se en framtida arbetsmarknad behövs väldefinierade kontakter med statliga och privata företag. Vi måste skärpa oss, och jag ser detta inlägg som ett "rop på

hjälp", riktat såväl till arbetsgivare som till utbildare, att ta kontakt med varandra och etablera samarbete. Detta är definitivt en så kallad "win – win situation". Arbetsgivare hittar potentiella arbetstagare, och utbildarna knyter starkare an till verkligheten.

Profileringen av ämnet, eller bristen på den, är ett stort problem. Fältet är relativt nytt, och vi befinner oss i gränslandet mellan teknik, naturvetenskap, och samhällsvetenskap. Som nytt ämne är det svårt att "få plats" inom befintliga utbildningar, och lika svårt att, i "nedskärningstider", skapa nya utbildningsprogram. Vi måste bli mera offensiva, såväl inom som utanför utbildningssektorn. Vi måste propagera för vårt existensberättigande, som arbetsgivare poängtera att geomatiker behövs, som utbildare övertyga andra om rollen vi spelar i ett modernt samhälle. Vi måste både vara breda och smala, genom att integrera vårt ämne i andra utbildningar, t.ex. för civilingenjörer, biologer, geografer, arkeologer, ekonomer och medicinare, samt genom att ständigt kämpa för "rena" utbildningar inom geomatik, i vissa fall specialiserade mot t.ex. mätning, programmering eller planering. Ja, som så mycket annat är nog en mix av olika vägar ett vinnande koncept – så låt oss försöka bli både breda och smala!

Petter Pilesjö
petter.pilesjo@gis.lu.se
Docent och föreståndare för
GIS-centrum vid Lunds universitet